

Posudek bakalářské diplomové práce

Název práce: Vyhodnocení keramického materiálu severního a jižního vstupu rondelu na lokalitě Těšetice-Kyjovice-Sutny

Studijní obor: archeologie
Autor/ka práce: Michaela Vašinová
Vedoucí práce: Mgr. Martin Kuča
Oponent/ka: Mgr. David Válek

Předkládaná práce je hodnocena

1. Z hlediska obsahového záměru, naplnění zadání a zpracování předepsané literatury

výborně

2. Z hlediska požadavků na jazykovou správnost (pravopisné a jiné jazykové chyby)

výborně

3. Z hlediska požadavků na formální úpravu, požadovaný rozsah, dodržování citačních norem, odkazy a bibliografii

velmi dobře

4. Připomínky, náměty, otázky k rozpravě:

Michaela Vašinová se ve své bakalářské diplomové práci zabývá keramickým materiálem ze severního a jižního vstupu do rondelu na známé lokalitě Těšetice-Kyjovice v trati „Sutny“. Práce je rozdělena do deseti kapitol včetně závěru. Textová část má celkem 52 stran, následují 4 strany seznamu použité literatury a jedna strana seznamu zkratk. Text doplňují obrázky (obr. 1-13), grafy (graf 1-10) a tabulky (tab. 1-17). Přílohy obsahují kresebnou (tab. 18-23) a fotografickou (tab. 24-29) dokumentaci keramiky. Práce je opatřena paměťovým mediem CD-R s databází keramiky a přílohami.

Na začátku práce (kapitola 2) nastiňuje autorka současný stav poznání kultury s moravskou malovanou keramikou (dále jen MMK) (badatelé, periodizace, sídliště, pohřebiště). V rámci zmínek o chronologických systémech (str. 7) bych jen upřesnil, že současná periodizace MMK vychází z původní koncepce objevitele této kultury J. Pallardiho (viz Podborský a kol. 1977, 31) – nikoliv z periodizace F. Vildomce, neujala se ani čtyřstupňová chronologie navrhovaná svého času V. Podborským (1970, 253). Domnívám se, že v rámci zmínky o sídlištích je možná až příliš velká pozornost věnována druhům staveb, což s tématem práce přímo nesouvisí.

V následující 3. kapitole si M. Vašinová všimá jednak rondelů obecně zvláště po stránce typologické a interpretační, jednak potom konkrétně těšetického rondelu, jehož odkryv (uskutečněný v letech 1968-78) odstartoval počátky nového suboboru – tzv. „rondelové archeologie“ (kapitola 3.1). Mnohé rondely byly následně objeveny zásluhou letecké prospekce. Poněkud protichůdné se mi jeví na str. 17 tvrzení, že „podle počtu příkopů lze dělit rondely na malé, střední, velké a obří“ (toto dělení se odvíjí spíše od vnitřního průměru příkopem vymezeného areálu), neboť (jak autorka na téže straně správně uvádí) „počet příkopů člení rondely na jednoduché, dvojité, trojitě apod.“

Výčet důvodů budování či samotných funkcí rondelů by bylo možno pro úplnost doplnit o názory M. Olivy (viz např. Oliva 2002). Na druhé straně ovšem (v souvislosti s nedávno objevenými čtyřmi rondely na k.ú. obce Kolín) zmiňuje M. Vašinová (s odkazem na příslušné internetové zdroje) relativně novou interpretaci rondelů coby hřišť ze sakrálních důvodů ohraničených kruhovým příkopem. Proč by přítomnost dřevěné konstrukce (palisády) měla hovořit proti vojenskému modelu výkladu rondelů? U většiny rondelů to nebývá právě malý vnitřní prostor, který by narušoval úvahy o jejich útočištné funkci, nýbrž naopak poměrně velká plocha vyžadující značné množství obránců.

Vlastnímu rozboru keramiky předchází stručné seznámení s lokalitou Těšetice-Kyjovice (kapitola 4) – tj. s přírodními podmínkami naleziště v poloze „Sutny“ (správně je upřesněno, že sledovaná trať leží již na katastru obce Kyjovice – str. 21), přehledem zdejšího pravěkého osídlení a historií výzkumů. Jádrem práce tvoří kapitoly 5-9, v nichž je pozornost věnována keramickému materiálu z výplně příkopu v prostoru jižního a severního vstupu. Autorka se nejprve krátce zamýšlí nad metodikou jeho zpracování (kap. 5), poté charakterizuje jižní vstup, přistupuje k analýze a následnému vyhodnocení keramiky s přihlédnutím ke stratigrafii (kapitola 6). Stejný postup aplikuje též na severním vstupu (kapitola 7).

Při rozboru keramiky využila M. Vašinová osvědčený Numerický kód moravské malované keramiky (Podborský a kol. 1977) a při jeho využití postupovala standardním způsobem (zrnitost keramické hmoty, keramický tvar a třída, stupeň dochovalosti, výzdoba). V obou vstupech bylo nalezeno celkem 2663 kusů keramiky dochované ovšem ve značně fragmentárním stavu. Z tohoto množství bylo zpracováno 2407 kusů nesoucích v zásadě nálezovou informaci (objekt, sektor, čtverec, vrstva). Zvláštní pozornost platí nálezům lidských a zvířecích plastik (kapitola 8). V předposlední 9. kapitole jsou jednotlivé sledované kategorie keramických zlomků (zrnitost, keramický tvar a třída, stupeň dochovalosti, výzdoba) z obou vstupů vzájemně porovnány.

Autorka datuje keramický materiál (a tedy i samotný rondel) do fáze Ia MMK na základě přítomnosti zlomků plastik střelického typu (str. 51). Domnívám se, že by v rámci úvah o dataci posuzovaného souboru nebylo na škodu upozornit i na jiné chronologicky citlivé (zvláště výzdobné) prvky (např. malovaný prvek tělíska – str. 29 – nebo svazek tenkých jemně rýsovaných linií – str. 32, tab. 19:1) s případnými analogiemi na jiných nalezištích, popř. již zpracovaných objektech zájmové lokality. Výčet použité literatury zahrnuje základní práce k dané problematice, je dostatečně rozsáhlý (63 titulů včetně cizojazyčných prací) a vyhovuje i po stránce citačních norem.

Drobnou připomínku mám k citacím v textu: příjmení autora publikace či studie se od roku jejího vydání neodděluje čárkou (nikoliv tedy např. „Košťuřík, 1973“, nýbrž „Košťuřík 1973“ – str. 6). U většiny citací ovšem postrádám odkazy na konkrétní stranu, z níž převzatá informace pochází. Traťové názvy bych navrhoval dávat do uvozovek, jak bývá běžným zvykem. Autorka neodkazuje v textu (při popisu keramiky) na kresebná vyobrazení, což poněkud snižuje celkovou informační hodnotu jejího sdělení. Rámcově dobrý dojem přílohové části mírně kazí snad jen špatné rozlišení a kvalita některých fotografických snímků keramických fragmentů.

Bakalářská diplomová práce M. Vašinové vyniká pečlivostí, obsahuje minimum gramatických chyb a je přehledně strukturovaná. Splňuje nároky kladené na práce tohoto druhu. Proto ji doporučuji k obhajobě. Pro některé výše uvedené nedostatky však navrhuji klasifikaci velmi dobře (B).

Literatura

- Oliva, M. 2002: Těžní jámy, rondely, hradiska ... jak se to rýmuje? In: Neustupný, E. (ed.): Archeologie nenalézaného. Sborník přátel, kolegů a žáků k životnímu jubileu Slavomila Vencla. Plzeň – Praha, 153-186.
- Podborský, V. 1970: Současný stav výzkumu kultury s moravskou malovanou keramikou. Slovenská archeológia XVIII-2, 235-310.
- Podborský, V. a kol. 1977: Numerický kód moravské malované keramiky. Problémy deskripce v archeologii. Brno.

Celkový návrh hodnocení:

velmi dobře

V Brně dne 3. září 2010

.....
Mgr. David Válek